

lejer, eller som er eller har været Fæster, Forpagter eller Lejer af en Ejendom af den i denne Lov omhandlede Størrelse....". Der er med disse Ord sat en bestemt og afgjort Bom for, at Selvejerhusmænd, selv saadanne, som have haft Ejendomme af den Størrelse, Loven omhandler, kunne gaa ind under Lovens Bestemmelser, det er ganske klart. Naar det ikke destomindre er sket tidligere, hidrører det fra, at Sogneraad og Amtskommission have set bort fra denne Bestemmelse, naar de have staaet overfor Tilfælde som f. Eks., at en Mand for 5—6—7 Aar siden har været Selvejerhusmand og saa er gaaet bag fra det, grundet paa Sygdom eller andre ham utilregnelige Aarsager og siden har ernæret sig som Landbrugsarbejder. Nu kommer han efter at have rettet sig igen og siger: Kan ikke ogsaa jeg komme i Betragtning i Henhold til Statshusmandsloven? Lovens § 2 siger Nej og har altid sagt Nej, men Kommission og Sogneraad have ment, at den Mand i Virkeligheden er saa kvalificeret som nogen. Men det er kun ganske enkelte Tilfælde, der er Tale om, og ikke noget, der, socialt set, betyder noget. Som sagt: Landbrugsministeriet har været uden Kendskab til disse Tilfældes Forekomst, men Manden er kommen ind med Betegnelsen „kvalificeret“, saa har man stolet paa Kommission og Sogneraad. Som jeg udtalte forleden, det er en liberal Fortolkning, støttet paa Lovens § 3, litr. e, som siger, at naar man „har ernæret sig som Landarbejder de sidste 5 Aar“, saa kan man komme i Betragtning. Men selvfølgelig maa man ikke glemme § 2, som man i det Tilfælde har set bort fra, men hvad ingen skal høre ilde for, navnlig fordi der var Penge nok den Gang, og ingen kvalificeret maatte træde til Side, fordi en ukvalificeret traadte til. Der var altsaa denne Karenstid, disse 5 Aars Ejendomsløshed, og det var det, som gjorde, at man kunde antage en tidligere Selvejerhusmand. Nu siger det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen), at det vilde dog være for haardt og inhumant o. s. v., hvis man ikke tog en saadan Mand med. Ja, hvis det drejede sig om en Velgørenhedsopgave, kunde man jo komme langt med Loven, men her maa vi handle efter, hvad Loven siger, men det, jeg har imødegaaet, er heller ikke dette, at man har stillet sig imødekommende overfor en, der har været under saadanne særlige Omstændigheder. Jeg kunde, men jeg skal ikke gøre det, oplyse om et Tilfælde, en Afgørelse, siden jeg tiltraadte, som det vilde være vanskeligt at bringe i nøje Overensstemmelse med

Loven, men hvor Hensynet til de ganske særlig Forhold gjorde, at han fik sin Bevilling, den, han efter Lovens strenge Regler ikke kunde have faaet. Men den Slags Ting skal man ikke paaberaabe sig til Forsvar for det almindelige Misbrug, som har fundet Sted, navnlig ovre i Jylland. Som sagt, før var der en Karenstid af 5 Aar. Det have vi ikke mere. Hvis man nu fremdeles vilde se bort fra Grundbestemmelsen i § 2 og kun holde sig til Bestemmelsen i § 3 e, hvor det hedder, at man skal have ernæret sig ved Landbrugsarbejde blot i 4 Aar efter det fyldte 18 Aar; saa siger det sig selv, at saa vilde alle Husmænd, og Gaardmænd med, kunne marchere lige lukt ind under Statshusmandsloven. Men de faa Tilfælde, man har tolereret, dels fordi man ikke kendte dem, dels, for nogles Vedkommende, til Trods for at man kendte dem, bør ikke føre til, at man for Fremtiden tolererer det. Kun hvor Kommissionen og Landbrugsministeriet enes om, at der foreligger ganske særlige Forhold, kan der være Tale herom, men Regelen maa være saa afgjort, klar og bestemt, at tidligere Selvejerhusmænd ikke kunne komme ind under Husmandsloven. Hvis dette ikke overholdes, kunne de komme allesammen, og der vil være 10, ja 20 eller flere, Liebhaveere blandt Selvejerhusmændene for hvert Statshusmandsbrug, der oprettes, hvis der ikke sættes bestemte Grænser. Begunstigelserne ifølge Statshusmandsloven ere saa afgørende og store, at der er mange, der ville slippe deres Selvejerhus og søge ind under Loven. Jeg gaar ikke for vidt, naar jeg siger, at der vilde blive en 10—20 Liebhaveere blandt Selvejerhusmændene for hvert Statshusmandsbrug, hvis [det bliver anerkendt Ret efter Loven, at en Husmand kan afhænde sin Ejendom i Dag og søge ind under Husmandsloven i Morgen. Hvert eneste Aar vil der blive 10 for hvert Husmandsbrug, der kan oprettes. Ej heller kan det tilstedes, at man ved Magelæg eller paa anden Maade sætter sig i Besiddelse af et Statshusmandsbrug. Jeg nævnede før, at naar man ret naturligt har vist sig liberal, selv om det ikke var i streng Overensstemmelse med den tidligere gamle Lov, kunde man se bort fra det — og jeg skulde meget gerne gøre det —, saa længe der var Penge nok. Men nu er der ikke Penge nok, og for hver eneste en, der ikke er berettiget til at komme ind under Loven, men alligevel trænger sig derind, spærres der en adgangsberettiget ude, og det er i Sandhed ikke i deres Interesse, for hvis Skyld Loven er